ВОЛЬНЫЯ ЛЮДЗІ НА ВОЛЬНАЙ ЗЯМЛІ

І. ПАЛЯКОЎ,
Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР,
Герой Сацыялістычнай Працы

З вяршыні 60-годдзя аглядаецца шлях, пройдзены Савецкім Саюзам і кожнай рэспублікай з часу ўтварэння нашай адзінай шматнацыянальнай сацыялістычнай дзяржавы, адной з заснавальніц якой была і Беларуская ССР. Сёння ўсе народы і народнасці СССР, якія састаўляюць моцна спаяную дружбай і брацтвам савецкую сям'ю, з гордасцю глядзяць на свае дасягненні.

З чым жа прыходзім да юбілею мы, беларусы?

Уручаючы гораду-герою Мінску ордэн Леніна і медаль «Залатая Зорка», таварыш Л. І. Брэжнеў гаварыў: «Дасягненні Савецкай Беларусі, у тым ліку і яе сталіцы, — жывое ўвасабленне ленінскай нацыянальнай палітыкі, рэалізацыя творчай магутнасці разняволеных сацыялізмам духоўных сіл народа». За гэтай кароткай, але гранічна ёмкай ацэнкай паўстае карціна высокаразвітай ва ўсіх адносінах сацыялістычнай рэспублікі.

Прадукцыя беларускай прамысловасці карыстаецца шырокай папулярнасцю далёка за межамі краіны, індустрыяльнае абліччa рэспублікі сёння вызначаюць славутыя трактары і вялікагрузныя самазвалы, металарэзныя станкі з лічбавым праграмным кіраваннем і аўтаматычныя лініі, прадукты нафтаперапрацоўкі і калійныя ўгнаенні, электронныя вылічальныя машыны і электратэхнічныя вырабы, тэлевізары і халадзільнікі, гадзіннікі і матацыклы...

Аб'ём прамысловай вытворчасці за апошні час падвойваўся кожныя сем год. Усяго за дзесяць дзён нашы прадпрыемствы выпускаюць цяпер столькі ж прадукцыі, колькі за ўвесь даваенны 1940 год. А параўнанне з дарэвалюцыйным часам ужо губляе наглядпасць — настолькі несупаставімыя характарыстыкі. Нават на фоне індустрыяльна слабаразвітай царскай Расіі Беларусь выглядала бязрадасна. У 1913 годзе яе прамысловасць давала прадукцыі на душу насельніцтва ў 5 разоў, прадукцыі машынабудавання — у 12 разоў, а электраэнергіі — у 15 разоў менш, чым у сярэднім па краіне. Вось адкуль ішло злашчаснае паняцце — адсталая ўскраіна. Сацыялізм выкрасліў гэта паняцце з жыцця.

Вядома, мы, беларусы, уласнымі сіламі і сродкамі не маглі б стварыць магутны прамысловы патэнцыял. Толькі з перамогай Вялікага Кастрычніка і ўтварэннем СССР адкрыліся самыя шырокія магчымасці для эканамічнага і сацыяльнага развіцця ўсіх раёнаў краіны, для хутчэйшай ліквідацыі фактычнай адсталасці раней прыгнечаных народаў. Уся наша краіна — адзіны, магутны народнагаспадарчы комплекс, а кожная рэспубліка — яго арганічная састаўная частка. Беларусь, каб выраблядь тое, што яна дае сёння народнай гаспадарцы, атрымлівае з іншых раёнаў краіны каменны вугаль і кокс, нафту і газ, чорныя і каляровыя металы, воўну і бавоўну, лесаматэрыялы і харчовую сыравіну — усяго не пералічыш. Уся краіна працуе на Беларусь, а Беларусь — на ўсю краіну.

У дружнай савецкай сям'і пастаянна адбываецца інтэнсіўны абмен кадрамі, вытворчым вопытам, творчымі дасягненнямі. Так, напрыклад, больш трохсот прадпрыемстваў краіны з усіх саюзных рэспублік, каля дваццаці праектных арганізацый Масквы, Ленінграда, Новасібірска ўдзельнічалі ў будаўніцтве гігантаў нафтахіміі ў маладым горадзе Наваполацку. Такіх прыкладаў мноства.

У сваю чаргу тысячы працоўных Беларусі ўдзельнічаюць у пракладцы Байкала-Амурскай магістралі, асваенні нафтаносных раёнаў Сібіры, абнаўленні Расійскага Нечарназем'я, узвядзенні «Атаммаша», памагалі асвойваць цалінныя землі, будаваць КамАЗ, аднаўляць Ташкент. Беларусь спаборнічае з Літвой, а многія працоўныя калектывы — з калектывамі іншых саюзных рэспублік, што прыносіць адчувальную двухбаковую карысць.

Буйнымі сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі сталі нашы калгасы і саўгасы. Бедныя ў мінулым беларускія землі яшчэ зусім нядаўна давалі якіх-небудзь сем цэнтнераў збожжа з гектара. Цяпер ураджай збожжавых утрая вышэй, а сотні гаспадарак атрымліваюць па 30—40 і больш цэнтнераў. Па шляху інтэнсіфікацыі развіваецца вядучая галіна сельскай гаспадаркі — жывёлагадоўля. Вялікія фермы і комплексы даюць звыш чвэрці малочнай прадукцыі, трэцюю частку свініны і амаль усе пастаўляемыя дзяржаве яйкі і мяса птушкі. Пастаянна павялічваецца пагалоўе жывёлы.

Найбольш рэльефна бачны перамены ў Палессі. Гэты некалі забыты край гнілых балот і туманаў у выніку меліярацыі больш мільёна гектараў зямель стаў базай кормавытворчасці і жывёлагадоўлі. Толькі ў сістэме саюзнага главка Галоўпалессеводбуд дзейнічаюць 15 саўгасаў. Мы называем Палессе беларускай цалінай, чым хочам падкрэсліць не толькі маштабы разгорнутых тут работ, але і самы актыўны ўдзел у іх прадстаўнікоў іншых рэспублік, значэнне, якое надаюць асваенню палескіх зямель ЦК КПСС і Савецкі ўрад.

Эканамічная магутнасць краіны накіравана перш за ўсё і галоўным чынам на пастаяннае павышэнне народнага дабрабыту. За апошнія два дзесяцігоддзі рэальныя даходы ў разліку на душу насельніцтва рэспублікі павялічыліся ў 2,7 раза, грамадскія фонды спажывання — больш чым у пяць разоў, а выплаты і льготы з гэтых фондаў дасягнулі 416 рублёў у год на чалавека.

Уражальны размах жыллёвага будаўніцтва. За пасляваенны час здадзена ў эксплуатацыю 125 мільёнаў квадратных метраў жылой плошчы, іншымі словамі, пабудавана шэсць такіх гарадоў, як цяперашні Мінск, дзе жыве 1 мільён 400 тысяч чалавек. Толькі з пачатку дзесятай пяцігодкі больш двух мільёнаў людзей палепшылі жыллёвыя ўмовы. Трэба ўявіць, якое гэта мае сацыяльнае значэнне для рэспублікі, жылы фонд якой за гады нямецка-фашысцкага нашэсця быў страшэнна спустошан.

Як і любая савецкая рэспубліка, Беларусь мае багацейшы духоўны арсенал. 33 ВНУ, у тым ліку тры універсітэты, 136 сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў рыхтуюць спецыялістаў многіх профіляў як для нашай краіны, так і для дзесяткаў іншых дзяржаў. Помніцца, калі ў пачатку трыццатых гадоў у маім родным горадзе ўзводзілі завод «Гомсельмаш» (я працаваў тады электразваршчыкам), сярод будаўнікоў толькі адзін чалавек меў вышэйшую адукацыю — начальнік будоўлі. Цяпер у рэспубліцы працуе звыш мільёна дыпламаваных спецыялістаў.

Усе гэтыя факты, лічбы, супастаўленні толькі эскізна акрэсліваюць нашы дасягненні. Але і яны красамоўна гавораць аб тым, што дала беларускаму народу ленінская нацыянальная палітыка КПСС, які ўплыў аказала на яго лёс бескарыслівая дапамога ўсіх народаў краіны і перш за ўсё вялікага рускага народа. Толькі ў

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы